

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จึงได้เลือกทำการศึกษาในพื้นที่อันเป็นปัญหา โดยเลือกทำการศึกษาในพื้นที่นครอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และเลือกศึกษาในโรงงานขนาดใหญ่ที่มีจำนวนแรงงานเกิน 1,000 คน ขึ้นไป จากจำนวนโรงงานทั้งหมด 75 โรง มีจำนวนโรงงานที่มีจำนวนแรงงานเกิน 1,000 คน เป็นจำนวน 4 โรงงาน มีจำนวนแรงงาน รวม 4,774 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างออกมาเป็นจำนวน 303 คน ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

จากการศึกษาในครั้งนี้ได้ผลการทดสอบได้ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ทำการสำรวจ ประชากรมีการครอบครองที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็น 3 ลักษณะ คือ เช่า เป็นเจ้าของ และอาศัยกับผู้อื่น มีรายได้บุคคลสูงกว่า 5,000 บาทเป็นส่วนมาก รายได้รวมของครัวเรือนมากกว่า 10,300 บาท เป็นจำนวนถึงร้อยละ 36.1 ค่าใช้จ่ายของแต่ละบุคคลในเรื่องที่อยู่อาศัยอยู่ที่ระดับ 900 - 1,500 บาท ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือนที่อยู่อาศัย มีค่ากระจายอยู่ในทุกระดับค่าใช้จ่าย มีจำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน 1-5 คนเป็นส่วนใหญ่ รูปแบบของที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะเป็น บ้านแถว/ทาวน์เฮาส์ บ้านเดี่ยว และห้องแบ่งเช่า ตามลำดับ ขนาดของห้องถ้าเป็นบ้านเดี่ยวมักจะมีขนาดมากกว่า 2 ห้อง ส่วนบ้านแถว/ทาวน์เฮาส์ จะมีหลายขนาด ทั้งห้องเดี่ยว สองห้อง และมากกว่าสองห้อง ส่วนห้องแบ่งเช่าจะมีขนาดเป็นห้องเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสามารถดูได้ตามตารางที่ 4.1 ถึง 4.9

ตาราง 4.1 ลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัย

ลักษณะการครอบครอง	รวมร้อยละ
เจ้าของ	31.7
เช่า	47.3
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	18.5
อื่น	2.5
รวม	100.0

ตารางที่ 4.2 รายได้ส่วนบุคคล

รายได้ส่วนบุคคล (บาท)	รวมร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000	1.5
3,000 - 5,000	24.8
มากกว่า 5,000	73.7
รวม	100.0

ตารางที่ 4.3 รายได้ครอบครัว

รายได้ครอบครัว (บาท)	รวมร้อยละ
น้อยกว่า 5,000	5.2
5,000 - 7,200	16.8
7,201 - 10,300	19.9
มากกว่า 10,300	36.1
ไม่เสียระบุ	22.0
รวม	100.0

ตารางที่ 4.4 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเรื่องที่อยู่อาศัย

ค่าใช้จ่าย(บาท)	รวมร้อยละ
น้อยกว่า 900	15.8
900 - 1,500	36.0
1,501 - 2,160	14.0
2,161 - 3,090	11.4
มากกว่า 3,090	18.4
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	4.4
รวม	100.0

ตารางที่ 4.5 ค่าใช้จ่ายรวมในเรื่องที่อยู่อาศัย

ค่าใช้จ่าย(บาท)	รวมร้อยละ
น้อยกว่า 900	6.8
900 - 1,500	19.9
1,501 - 2,160	17.3
2,161 - 3,090	14.1
มากกว่า 3,090	39.3
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	2.6
รวม	100.0

ตารางที่ 4.6 จำนวนผู้อยู่อาศัย

จำนวนผู้อยู่อาศัย	รวมร้อยละ
1-2 คน	38.0
3-5 คน	42.4
มากกว่า 5 คน	19.5
รวม	100.0

ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของครอบครัวกับระดับรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน

ความสัมพันธ์ ของครอบครัว	รวม (%)	ระดับรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน (บาท)				
		น้อยกว่า 5,000	5,000- 7,200	7,201- 10,300	มากกว่า 10,301	อื่น ๆ
เป็นเพื่อน	22.4	1.5	1.5	0.5	1.0	18.0
สามี-ภรรยา	28.8	0.5	6.8	7.8	* 13.2	0.5
ครอบครัวญาติพี่น้อง	41.0	2.0	6.8	10.2	* 20.5	1.5
อื่นๆ	7.8	1.0	2.5	1.5	1.0	2.0
รวม	100.0	4.9	17.6	20.0	35.6	22.0

จากตารางที่ 4.7 จะเห็นว่า หากความสัมพันธ์ทั้งหมด ส่วนใหญ่จะอยู่อาศัยกันเป็นครอบครัวที่มีญาติพี่น้องอยู่รวมกัน รองลงมาจะเป็นการอยู่อาศัยอย่างสามี-ภรรยา และต่อจากนั้นก็อยู่กันระหว่างเพื่อน ซึ่งระดับรายได้ในแต่ละความสัมพันธ์จะแสดงให้เห็นชัดเจนแตกต่างกันไป การอยู่

เป็นครอบครัวจะทำให้มีรายได้อยู่รวมมากเนื่องจากรายได้อันของแต่ละบุคคลจะสามารถนำมารวมกันเพื่อใช้จ่ายได้ ซึ่งระดับรายได้ของผู้ที่อยู่อาศัยกันเป็นครอบครัวจะมีถึงครึ่งหนึ่งที่มีรายได้มากกว่า 10,300 บาท และมีอีกประมาณ หนึ่งในสี่ที่มีรายได้อยู่ในระหว่าง 7,200-10,300 บาท ซึ่งระดับนี้สามารถเรียกว่าเป็นผู้มีรายได้ในระดับ ปานกลาง และผู้มีรายได้น้อย หากมาดูผู้ที่มีความสัมพันธ์เป็นสามี-ภรรยา จะเห็นว่าระดับรายได้จะกระจายมากกว่า ซึ่งจะมีอยู่ตั้งแต่ระดับ 5,000-7,200 บาทขึ้นไปเป็นสัดส่วนกัน ซึ่งสามารถมองได้ว่ารายได้มาจากรายได้ของคนหนึ่ง หรือรวมรายได้ของสองคนจึงทำให้รายได้รวมมากขึ้น ส่วนในความสัมพันธ์ที่เป็นเพื่อน ระดับรายได้จะอยู่ประมาณ 5,000-7,200 บาทต่อเดือน ในส่วนนี้เนื่องมาจากไม่สามารถรวมรายได้กับใครได้แต่ก็สามารถลดค่าใช้จ่ายได้จากการที่อาศัยอยู่ร่วมกันหลายคน ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจึงแบ่งกันรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายจึงลดลง

ตารางที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ของผู้อยู่อาศัย/จำนวนผู้อยู่อาศัย

ความสัมพันธ์	รวมร้อยละ	จำนวนผู้อยู่อาศัย		
		1-2 คน	3-5 คน	มากกว่า 5 คน
เพื่อน	22.4	8.3	* 10.7	3.4
สามี-ภรรยา	28.8	* 17.1	10.7	1.0
ครอบครัว	41.0	5.4	* 21.0	14.6
อื่นๆ	7.8	7.3	-	0.5
รวม	100.0	38.7	42.2	19.1

ความสัมพันธ์ของผู้อยู่อาศัยกับจำนวนผู้อยู่อาศัยสามารถบอกขนาดของครัวเรือนได้ ทำให้สามารถกำหนดขนาดของที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมสำหรับการอยู่อาศัยได้ จากตาราง หากอยู่ร่วมกับเพื่อน จำนวนผู้อยู่อาศัยจะอยู่กัน 3-5 คน เป็นส่วนใหญ่(ร้อยละ 10.7) เนื่องจากสามารถช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในเรื่องที่พักอาศัยได้บ้าง หากอยู่กัน 1-2 คน ส่วนแบ่งค่าใช้จ่ายก็จะสูงขึ้นแต่จะลดความแออัดลงได้

หากอยู่กันในฐานะสามี - ภรรยา โดยส่วนใหญ่จะอยู่กัน 2 คน (ร้อยละ17.1)

หากอยู่แบบครอบครัวจะอยู่กันมากกว่า 3 คนขึ้นไป(ร้อยละ 25.6)

ตารางที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ของผู้อยู่อาศัย/รูปแบบของที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

ความสัมพันธ์	รวม ร้อยละ	รูปแบบที่อยู่อาศัยปัจจุบัน					
		บ้านเดี่ยว	บ้านแถว/ ทาวน์เฮ้าส์	แฟลต/ คอนโด	หอพัก	ห้องแบ่งเช่า	อื่น ๆ
เพื่อน	22.4	2.0	9.7	2.0	1.5	7.2	0
สามี-ภรรยา	28.8	2.0	20.0	1.5	0	4.9	0.5
ครอบครัว	40.5	18.0	16.1	1.0	0.5	4.4	0.5
อื่นๆ	8.4	0.5	4.9	1.0	0	2.0	0
รวม	100.0	22.4	50.7	5.4	2.0	18.5	1.0

หากอยู่เป็นครอบครัวมักจะมีเลือกอยู่ บ้านเดี่ยว(ร้อยละ 18.6)หรือ ทาวน์เฮ้าส์/บ้านแถว(ร้อยละ 16.1) เป็นสามี - ภรรยาจะเลือกอยู่บ้านแถวหรือทาวน์เฮ้าส์ (ร้อยละ 20.0) และหากเป็นเพื่อน รูปแบบของการอยู่อาศัยจะเป็นห้องแถว/ทาวน์เฮ้าส์(ร้อยละ 9.7) และห้องแบ่งเช่า(ร้อยละ 7.2)

ตารางที่ 4.10 แสดงขนาดของรูปแบบที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

ขนาดที่อยู่อาศัย	รวม ร้อยละ	รูปแบบที่อยู่อาศัยปัจจุบัน					
		บ้านเดี่ยว	บ้านแถว/ ทาวน์เฮ้าส์	แฟลต/ คอนโด	หอพัก	ห้องแบ่งเช่า	อื่น ๆ
ห้องเดี่ยว	31.2	0.5	14.1	3.9	1.0	11.2	0.5
สองห้อง	38.0	8.8	24.9	0.5	1.0	2.4	0.5
มากกว่าสองห้อง	30.7	13.2	11.7	1.0	-	4.9	-
รวม	100.0	22.4	50.7	5.4	2.0	18.5	1.0

ขนาดของที่อยู่อาศัยในแต่ละรูปแบบ โดยบ้านเดี่ยวร้อยละ 13.2 จากร้อยละ 22.4 มีขนาดมากกว่า 2 ห้องขึ้นไป หรืออย่างน้อยก็มีสองห้อง (ร้อยละ 8.8) ส่วนที่มีห้องเดียวน้อยมาก (ร้อยละ 0.5)

หากเป็นบ้านแถว/ทาวน์เฮ้าส์ จะมีหลายขนาดโดยขนาดที่มีมากที่สุดจะเป็นสองห้อง (ร้อยละ 24.9) ห้องเดี่ยว (ร้อยละ 14.1) และมากกว่าสองห้อง (ร้อยละ 11.7) ในรูปแบบอื่นของที่พักอาศัยมักจะเป็นขนาดห้องเดี่ยว

ตารางที่ 4.11 แสดงขนาดของที่อยู่อาศัยปัจจุบัน/จำนวนผู้อยู่อาศัย

ขนาดที่อยู่อาศัย	รวม ร้อยละ	จำนวนผู้อยู่อาศัย		
		1-2 คน	3-5 คน	มากกว่า 5 คน
ห้องเดียว	31.2	21.0	9.3	1.0
สองห้อง	38.0	10.7	20.5	6.8
มากกว่าสองห้อง	30.7	6.3	12.7	11.7
รวม	100.0	38.0	42.4	19.5

ขนาดและจำนวนผู้อยู่อาศัยแสดงถึงความหนาแน่น แออัดของที่อยู่อาศัยจากตาราง ส่วนที่เหนือจากเส้นขึ้นไปเป็นส่วนที่มีความหนาแน่นของการอยู่อาศัยสูงกว่ามาตรฐาน มีจำนวนรวมถึง (ร้อยละ 17.1)

ตารางที่ 4.12 แสดงลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ลักษณะ การครอบครอง	รวม ร้อยละ	รูปแบบที่อยู่อาศัย					
		บ้านเดี่ยว	บ้านแถว/ ทาวน์เฮาส์	แฟลต/ คอนโด	หอพัก	ห้องแบ่ง เช่า	อื่นๆ
เจ้าของ	31.7	9.7	20.5	1.0	-	-	0.5
เช่า	47.3	2.0	24.3	3.9	1.5	15.1	0.5
พักอยู่โรงงาน	-	-	-	-	-	-	-
อาศัยผู้อื่น	18.5	9.7	4.9	0.5	0.5	2.9	-
อื่นๆ	2.5	1.0	1.0	-	-	0.5	-
รวม	100.0	22.4	50.7	5.4	2.0	18.5	1.0

รูปแบบของที่อยู่อาศัยที่เจ้าของครอบครองอยู่มากที่สุดคือ บ้านแถว / ทาวเฮาส์ (ร้อยละ 20.5) โดยรูปแบบที่อยู่อาศัยที่รองลงมาก็คือบ้านเดี่ยว โดยเกินครึ่ง (ร้อยละ 24.3 จาก ร้อยละ 47.3) ของผู้ที่เช่า จะเช่าเป็นบ้านแถวหรือทาวเฮาส์ รองลงมาเป็นการเช่าห้องแบ่งเช่าถึง ร้อยละ 15.1 ซึ่งนอกจากนั้นจะเช่าแฟลต/คอนโดฯ หรือหอพัก ฯลฯ ซึ่งเป็นส่วนน้อย(ร้อยละ 5.9) ผู้ที่อาศัยอยู่กับผู้อื่น มักจะอยู่เป็นบ้านเดี่ยว(ร้อยละ9.7 จาก ร้อยละ18.5)

ลำดับของการครอบครองที่อยู่อาศัยในรูปแบบต่างๆ สามารถเรียงได้ดังนี้ คือ เช่าบ้านแถว/ทาวเฮาส์ (ร้อยละ 24.3) เป็นเจ้าของบ้านแถว/ทาวเฮาส์ (ร้อยละ 20.5) และเช่าห้องแบ่งเช่า เป็นร้อยละ 15.1 ซึ่ง 3 ลำดับนี้รวมกันเป็นถึงร้อยละ 59.9 ของทั้งหมด ถือว่าเป็นสัดส่วนที่มาก เห็นได้

ว่าการเช่าที่อยู่อาศัยยังคงเป็นทางเลือกที่แรงงานยังคงใช้อยู่ โดยเฉพาะการเช่า บ้านแถว /ทาวเฮาส์ และ ห้องแบ่งเช่า เพราะต้นทุนในการสร้างบ้านแถว/ทาวเฮาส์ หรือ ห้องแบ่งเช่า เป็นต้นทุนที่ต่ำ หากมีบ้านอยู่แล้วมีห้องว่างก็สามารถแบ่งให้เช่าได้เลย หรือมีที่อยู่ก็สามารถปลูกบ้านแถว หนึ่งหรือสองชั้นให้เช่าได้ ซึ่งเป็นรูปแบบอาคารที่ง่าย ใช้เงินไม่มาก และเสียเวลาปลูกสร้างน้อย ทำให้สามารถคิดค่าเช่าในราคาที่ไม่แพงได้ จึงเป็นที่นิยมของแรงงาน ส่วน แฟลต คอนโดฯ หรือหอพัก ซึ่งเป็นอาคารใหญ่ มีข้อยุ่งยากในการสร้างจึงไม่เป็นที่นิยมของเอกชนในการปลูกสร้างเพื่อให้เช่าหรือขาย เนื่องจากต้นทุนการสร้างที่สูงและยุ่งยาก จึงยังมีจำนวนที่พักอาศัยประเภทนี้อยู่ไม่มากและแรงงานยังคงไม่คุ้นเคยกับการอยู่อาศัยในอาคารสูงๆ มีคนอยู่กันเป็นจำนวนมากทำให้ยังมีส่วนน้อยที่อาศัยในที่พักรูปแบบดังกล่าว

ตารางที่ 4.13 แสดงลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัย จำแนกตามระดับรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

ลักษณะการครอบครอง	รวมร้อยละ	ระดับรายได้บุคคลต่อเดือน (บาท)		
		น้อยกว่า 3,000	3,001-5,000	มากกว่า 5,000
เจ้าของ	31.7	-	1.0	30.7
เช่า	47.3	0.5	16.6	30.3
พักอยู่โรงงาน	-	-	-	-
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	18.5	1.0	6.8	10.7
อื่นๆ	2.5	-	0.5	2.0
รวม	100.0	1.5	24.9	73.7

จากตารางนี้จะเห็นได้ชัดเจนว่าผู้ที่สามารถเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยได้จะต้องมีรายได้มากกว่า 5,000บาทต่อเดือนขึ้นไป แต่ในส่วนของผู้ที่เช่าจะมีสัดส่วนของผู้มีระดับรายได้ 3,001-5,000 บาทต่อระดับที่มีรายได้มากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป เท่ากับ 1: 2 และผู้ที่อาศัยผู้อื่นมีสัดส่วนของผู้ที่มีรายได้ในระดับ 3,001-5,000 บาทต่อเดือน ต่อผู้ที่มีระดับรายได้มากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป ประมาณ 2:3 แสดงได้ว่าผู้ที่อาศัยอยู่กับผู้อื่นจะมีระดับรายได้เป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าผู้ที่เช่าที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 4.14 แสดงลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัย จำแนกตามระดับรายได้ครัวเรือนต่อเดือน

ลักษณะการครอบครอง	รวมร้อยละ	ระดับรายได้ครัวเรือนต่อเดือน (บาท)				
		น้อยกว่า 5,000	5,001-7,200	7,201-10,300	มากกว่า 10,300	ไม่ระบุ
เจ้าของ	31.7	1.0	2.6	7.8	18.0	2.0
เช่า	47.3	2.5	10.2	13.2	8.3	16.1
พักอยู่โรงงาน	-	-	-	-	-	-
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	18.5	2.0	4.4	1.0	7.8	3.4
อื่นๆ	2.5	-	-	0.5	1.5	0.5
รวม	100.0	4.9	22.0	25.2	46.5	22.0

ผู้ที่เช่าที่อยู่อาศัยอยู่ระดับรายได้ของครัวเรือนจะกระจายอยู่ทั่วไป ในส่วนที่ไม่ระบุรายได้เนื่องจากในแบบสอบถามระบุในผู้ที่มีความสัมพันธ์กับผู้อยู่อาศัยเป็นเพื่อนไม่ต้องตอบรายได้ต่อครัวเรือนจึงต้องไปดูที่ตารางที่ 6 ซึ่งจะเห็นว่าผู้ที่เช่าที่พักอาศัยจะมีส่วนที่มีรายได้อยู่ในช่วง 3,000-5,000 บาทอยู่ร้อยละ 16.6 ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ที่ไม่ได้ระบุถึงรายได้ครัวเรือนในตารางนี้

หากเป็นเจ้าของได้รายได้จะต้องมากกว่า 10,300 บาท แต่มีบางส่วนที่มีรายได้ครัวเรือนอยู่ระหว่าง 7,201 ถึง 10,300 บาท

ตารางที่ 4.15 ลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัย/ค่าใช้จ่ายที่พักอาศัยรวมทั้งหมด

ลักษณะการครอบครอง	รวมร้อยละ	ค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมด					
		น้อยกว่า 900	900-1,500	1,501-2,160	2,161-3,090	มากกว่า 3,090	ไม่เสียค่าใช้จ่าย
เจ้าของ	31.9	1.0	1.6	2.6	1.0	24.1	1.6
เช่า	47.6	2.1	13.1	13.1	9.9	9.4	-
พักอยู่โรงงาน	-	-	-	-	-	-	-
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	17.8	3.7	5.2	1.6	2.6	3.7	1.0
อื่นๆ	2.6	-	-	-	0.5	2.1	-
รวม	100.0	6.8	19.9	17.3	14.1	39.3	2.6

ตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ดังจะเห็นว่าผู้ที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย โดยส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายอยู่มากกว่า 3,090 บาท ต่อเดือน ผู้ที่เช่าอยู่อาศัยจะมีค่าใช้จ่ายกระจายกัน ซึ่งจะมีมากอยู่ที่ 900 - 2,160 บาท ต่อเดือน คิดเป็นครั้งหนึ่ง ซึ่งอัตราค่าเช่าจะขึ้นอยู่กับขนาดของที่อยู่อาศัยซึ่งแตกต่างกันออกไป

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าใช้จ่ายในเรื่องที่พักอาศัยในปัจจุบัน จำแนกตามระดับรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รวม ร้อยละ	ระดับรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน (บาท)		
		น้อยกว่า 3,000	3,000-5,000	มากกว่า 5,000
น้อยกว่า 900 บาท	11.0	-	2.6	8.4
900 - 1,500 บาท	28.8	0.5	11.5	16.7
1,501 - 2,160 บาท	16.2	1.0	4.2	11.0
2,160 - 3,090 บาท	11.0	1.6	9.4	-
มากกว่า 3,090 บาท	29.8	-	3.1	26.7
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	3.1	-	0.5	2.6
รวม	100.0	1.6	23.6	74.8

จากตารางนี้จะเห็นว่าผู้ที่มีรายได้อยู่ในระดับ 3,000-5,000 บาทจะมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวในเรื่องของที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับ 900-1,500 บาท หรือประมาณร้อยละ 30 ของรายได้ส่วนตัว ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 5,000 บาท จะมีค่าใช้จ่ายในระดับมากกว่า 3,090 บาท หรือสูงกว่า ร้อยละ 30 ของรายได้ส่วนตัวมาก

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดในเรื่องที่พักอาศัย

จำแนกตามระดับรายได้ครัวเรือนต่อเดือน

ค่าใช้จ่าย รวมทั้งหมด	รวม ร้อยละ	ระดับรายได้ครัวเรือนต่อเดือน (บาท)				
		น้อยกว่า 5,000	5,000- 7,200	7,201- 10,300	มากกว่า 10,300	ไม่ระบุ
น้อยกว่า 900 บาท	6.8	0.5	2.1	1.0	0.5	2.6
900 - 1,500 บาท	19.9	0.5	4.2	5.8	3.1	6.3
1,501 - 2,160 บาท	17.3	2.6	3.1	2.6	6.3	2.6
2,160 - 3,090 บาท	14.1	-	3.7	2.1	2.6	5.8
มากกว่า 3,090 บาท	39.3	1.0	3.7	7.9	22.0	4.7
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	2.6	0.5	-	0.5	1.6	-
รวม	100.0	5.2	16.8	19.9	36.1	22.0

จากตารางที่ 4.17 จะเห็นว่าในส่วนที่ไม่ได้แรงงานนั้นเป็นส่วนที่ค่าใช้จ่ายในเรื่องที่พักอาศัย มีสัดส่วนเกินร้อยละ 30 ของเงินรายได้ต่อครอบครัว ซึ่งมีจำนวนถึง ร้อยละ 16.3 ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อย สำหรับผู้ที่มีรายได้ในช่วง 7,020-10,300 บาทนั้นมีถึงร้อยละ 7.9 ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,090บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายในระดับนี้เป็นค่าใช้จ่ายในการผ่อนชำระค่าที่อยู่อาศัย จึงแสดงให้เห็นถึงความต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ในระดับรายได้ 5,000-7,200 บาทและต่ำกว่า 5,000 บาทก็เช่นกันที่มีส่วนหนึ่งที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่าร้อยละ 30 ในเรื่องที่อยู่อาศัย จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายในการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยจะอยู่ที่ระดับ มากกว่า 3,090 บาทต่อเดือน ซึ่งในระดับเงินเดือน ต่ำกว่า 5,000 และ 5,001-7,020 บาทจะขาดอยู่ ประมาณ 1,500-1,000 บาท ซึ่งในส่วนนี้ได้ หากมีการช่วยเหลือจากโรงงานหรือทางรัฐมีการช่วยเหลือ ในส่วนของแรงงานที่มีรายได้น้อยการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองคงเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น

ตารางที่ 4.18 แสดงลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัย/ความรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเรื่องที่พักอาศัย

ลักษณะการครอบครอง	รวมร้อยละ	ความรับผิดชอบค่าใช้จ่าย		
		จ่ายทั้งหมด	แบ่งกันจ่าย	ไม่เสียค่าใช้จ่าย
เจ้าของ	31.7	15.6	13.2	2.9
เช่า	47.3	17.1	29.3	1.0
พักอยู่โรงงาน	-	-	-	-
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	18.5	2.0	15.1	1.5
อื่นๆ	2.5	0.5	1.0	1.0
รวม	100.0	35.1	58.5	6.3

ตารางนี้จะแสดงส่วนของความรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายเรื่องที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ จ่ายค่าใช้จ่ายทั้งหมดเองคนเดียว แบ่งกันออกค่าใช้จ่าย และไม่เสียค่าใช้จ่าย จาก 3 ลักษณะ จะมีผู้ที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายโดยการแบ่งกันออกค่าใช้จ่ายมากที่สุด เนื่องจากรายได้ในระดับนี้ไม่สามารถรับภาระเองทั้งหมดได้ และส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เช่าที่อยู่อาศัยแล้วช่วยกันออกค่าใช้จ่ายผู้ที่เป็นเจ้าของมี ร้อยละ 13.2 ที่ช่วยกันออกค่าใช้จ่าย ทำให้ค่าใช้จ่ายเรื่องที่อยู่อาศัยต่อบุคคลลดลงได้

ผู้ที่ออกค่าใช้จ่ายเองคนเดียวจะมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือประมาณ ร้อยละ 15.6 และ ร้อยละ 17.1 ของผู้เป็นเจ้าของและผู้เช่า ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 แสดงความรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นของท่านทั้งหมด จำแนกตามรูปแบบที่อยู่อาศัย

ค่าใช้จ่ายรวม ต่อเดือน	รวม ร้อยละ	รูปแบบที่อยู่อาศัย				
		บ้านเดี่ยว	บ้านแถว/ทาวน์เฮ้าส์	แฟลต/คอนโด	หอพัก	ห้องแบ่งเช่า
น้อยกว่า 900 บาท	1.4	-	1.4	-	-	-
900 - 1,500 บาท	19.7	1.4	12.7	-	-	5.6
1,501 - 2,160 บาท	19.7	-	9.9	2.8	-	7.0
2,161 - 3,090 บาท	8.5	2.8	4.2	-	-	1.4
มากกว่า 3,090 บาท	49.3	4.2	42.3	1.4	-	1.4
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	1.4	-	1.4	-	-	-
รวม	100.0	8.5	71.8	4.2	-	15.5

ผู้ที่ได้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเองทั้งหมดจะมีระดับค่าใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์ที่สูง ในทุกรูปแบบของที่อยู่อาศัย ในบ้านเดี่ยวจะมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,090 บาทต่อเดือนขึ้นไปถึง ร้อยละ 4.2 จากผู้ที่บ้านเดี่ยว ร้อยละ 8.5 ส่วนผู้ที่อาศัยในบ้านแถว/ทาวน์เฮ้าส์ จะมีค่าใช้จ่ายสูงในระดับ มากกว่า 3,090 บาทต่อเดือน ถึงร้อยละ 42.3 จากผู้อาศัยในบ้านแถว/ทาวน์เฮ้าส์ ทั้งหมด ร้อยละ 71.8 มีสัดส่วนที่สูงมากกว่าครึ่งหนึ่ง และเกือบทั้งหมดของผู้ที่มีค่าใช้จ่าย มากกว่า 3,090 บาทต่อเดือน(ร้อยละ 49.3) สำหรับรูปแบบการอยู่อาศัยที่สำคัญอีกประเภทคือห้องแบ่งเช่า ผู้ที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 900-2,160 บาท

ตารางที่ 4.20 แสดงความรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นการช่วยกันออก
กำหนด โดยรูปแบบที่อยู่อาศัย/ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล

ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ต่อเดือน	รวม ร้อยละ	รูปแบบที่อยู่อาศัย					
		บ้านเดี่ยว	บ้านแถว/ ทาวน์เฮ้าส์	แฟลต/ คอนโด	หอพัก	ห้องแบ่ง เช่า	อื่นๆ
น้อยกว่า 900 บาท	15.8	5.3	2.6	1.8	1.8	4.4	-
900 - 1,500 บาท	36.0	10.5	13.2	1.8	1.8	7.9	09
1,501 - 2,160 บาท	14.0	1.8	5.3	-	-	7.0	-
2,161 - 3,090 บาท	11.4	0.9	5.3	2.6	-	1.8	09
มากกว่า 3,090 บาท	18.4	5.3	12.3	0.9	-	-	-
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	4.4	3.5	0.9	-	-	-	-
รวม	100.0	27.2	39.5	7.0	3.5	21.1	1.8

เมื่อเทียบตารางที่ 4.20 กับตารางที่ 4.19 จะพบว่า ค่าใช้จ่ายต่อบุคคลมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด ผู้ที่อาศัยบ้านเดี่ยว ค่าใช้จ่ายแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ต่ำกว่า 1,500 บาทลงมารวมผู้ที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายด้วย และช่วงที่สูงกว่า 3,090 บาทขึ้นไป เป็นร้อยละ 21.1 และ 5.3 ตามลำดับ ผู้ที่อยู่บ้านแถว/ทาวน์เฮ้าส์ ค่าใช้จ่ายในช่วงที่มากกว่า 3,090 บาทขึ้นไปมีสัดส่วนลดลง เป็น ร้อยละ 12.3 ต่อ ร้อยละ 39.5 ของผู้ที่อาศัยอยู่บ้านแถว/ทาวน์เฮ้าส์ทั้งหมด แต่เมื่อเทียบสัดส่วนกับผู้ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,090 บาทขึ้นไปยังคงสูงอยู่ (ร้อยละ 12.3 ต่อ ร้อยละ 18.4) และในส่วนผู้ที่มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 900-1,500 บาทมี ร้อยละ 13.2

ผู้ที่อาศัยในห้องแบ่งเช่ายังคงมีระดับอยู่ในเกณฑ์ 900-2,160 บาท แต่มีสัดส่วนในช่วง 900-1,500 บาท มากกว่าเดิม

ค่าใช้จ่ายของผู้ที่ช่วยกันออกค่าใช้จ่ายมีสัดส่วนที่ลดลงจากผู้ที่ได้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายคนเดียวอย่างเห็นได้ชัด คือ จากร้อยละ 49.3 ในช่วงค่าใช้จ่าย มากกว่า 3,090 บาท เป็น ร้อยละ 36.0 ในระดับค่าใช้จ่าย 900-1,500 บาท

ตารางที่ 4.21 แสดงผู้มีสถานะเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย เปรียบเทียบกับรูปแบบที่อยู่อาศัยและรายได้

รูปแบบที่อยู่อาศัย	ระดับรายได้ (บาท)				รวม
	> 5,000	5,000-7,200	7,201-10,300	<10,300	
บ้านเดี่ยว	1	2	8	9	20
บ้านแถว/ทาวน์เฮ้าส์	-	4	8	26	38
แฟลต/ตอม โดฯ	1	-	-	1	2
หอพัก	-	-	-	-	-
ห้องแบ่งเช่า	-	-	-	-	-
อื่น	-	-	-	1	1
รวม	2	6	16	37	61

ตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะมีรายได้มากกว่า 7,200 บาท โดยผู้ที่อยู่บ้านเดี่ยวจะมีระดับรายได้อยู่ที่ มากกว่า 7,200 บาท ส่วนผู้ที่อยู่ทาวน์เฮ้าส์จะเห็นได้ชัดว่ามีรายได้มากกว่า 10,300 บาท ส่วนเป็นเจ้าของ คอนโดฯ/แฟลตมีเป็นส่วนน้อย

ตารางที่ 4.22 ต่างจากตารางที่แล้ว คือผู้เช่าจะมีระดับรายได้ที่กระจายอยู่ในทุกกลุ่มเงินเดือน โดยรูปแบบหลักของการเช่าจะเป็นบ้านแถว/ทาวน์เฮาส์ และห้องแบ่งเช่า รูปแบบอื่นๆจะมีแฟลต/คอนโดฯ นอกจากนั้นจะให้เช่าเป็นส่วนน้อย

ตารางที่ 4.23 ผู้อาศัยอยู่กับผู้อื่น ระดับรายได้จะมีแนวโน้มกระจายไปในทุกระดับรายได้เช่นกัน แต่จำนวนผู้ที่อาศัยอยู่กับผู้อื่น ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนไม่มากนักจึงยังไม่ขึ้นชั้น

ตารางที่ 4.22 แสดงผู้มีสถานะเป็นผู้เช่าที่อยู่อาศัย เปรียบเทียบกับรูปแบบที่อยู่อาศัยและรายได้

รูปแบบที่อยู่อาศัย	ระดับรายได้ (บาท)				รวม
	> 5,000	5,000-7,200	7,201-10,300	<10,300	
บ้านเดี่ยว	-	2	-	-	2
บ้านแถว/ทาวน์เฮาส์	3	11	10	12	36
แฟลต/คอนโดฯ	1	-	3	1	4
หอพัก	-	1	-	-	1
ห้องแบ่งเช่า	-	7	8	4	19
อื่น	-	-	1	-	1
รวม	4	21	22	17	64

ตารางที่ 4.23 แสดงผู้มีสถานะเป็นผู้อาศัยอยู่กับผู้อื่น เปรียบเทียบกับรูปแบบที่อยู่อาศัยและรายได้

รูปแบบที่อยู่อาศัย	ระดับรายได้ (บาท)				รวม
	> 5,000	5,000-7,200	7,201-10,300	<10,300	
บ้านเดี่ยว	2	-	2	-	4
บ้านแถว/ทาวน์เฮาส์	2	1	1	-	4
แฟลต/คอนโดฯ	-	-	-	-	-
หอพัก	-	-	-	-	-
ห้องแบ่งเช่า	-	-	-	-	-
อื่น	-	-	-	-	-
รวม	4	1	3	-	8

ตารางที่ 4.24 แสดงผู้มีสถานะเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย
เปรียบเทียบกับรูปแบบที่อยู่อาศัยและค่าใช้จ่าย

รูปแบบ ที่อยู่อาศัย	ระดับค่าใช้จ่าย (บาท)						รวม
	< 900	900-1,500	1,501-2,160	2,161-3,090	> 3,090	ไม่เสีย	
บ้านเดี่ยว	1	3	2	1	8	2	17
บ้านแถว/ทาวน์เฮาส์	-	-	2	-	39	1	42
แฟลต/ตอมโคฯ	-	-	-	-	2	-	2
หอพัก	-	-	-	-	-	-	-
ห้องแบ่งเช่า	-	-	-	-	-	-	-
อื่น	-	-	-	1	-	-	1
รวม	1	3	4	1	49	3	62

ตารางที่ 4.24 ผู้ที่เป็นเจ้าของบ้านจะมีรายจ่าย ที่มากกว่า 3,090 บาทเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้น
ระดับค่าใช้จ่ายจะมีการกระจายตัวไปในทุกระดับค่าใช้จ่าย ในรูปแบบบ้านเดี่ยวระดับค่าใช้จ่ายจะที่
มากกว่า 3,090 คนไม่มากนัก แต่สำหรับผู้เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยแบบทาวน์เฮาส์จะเห็นได้ชัดว่ามีค่า
ใช้จ่ายมากกว่า 3,090 บาทต่อเดือน จึงสันนิษฐานว่า ค่าใช้จ่ายที่มากกว่า 3,090 บาทขึ้นไปเป็นค่า
ผ่อนชำระค่างวดที่อยู่อาศัยนั่นเอง รูปแบบหลักของการพักอาศัยคือ ทาวน์เฮาส์/บ้านแถว

ตารางที่ 4.25 แสดงผู้มีสถานะเป็นผู้เช่าที่อยู่อาศัย เปรียบเทียบกับรูปแบบที่อยู่อาศัยและค่าใช้จ่าย

รูปแบบ ที่อยู่อาศัย	ระดับค่าใช้จ่าย (บาท)						รวม
	< 900	900-1,500	1,501-2,160	2,161-3,090	> 3,090	ไม่เสีย	
บ้านเดี่ยว	-	-	-	-	2	2	4
บ้านแถว/ทาวน์เฮาส์	1	9	15	9	12	1	47
แฟลต/ตอมโคฯ	2	3	2	3	2	-	12
หอพัก	1	9	-	1	-	-	11
ห้องแบ่งเช่า	-	4	8	6	2	-	20
อื่น	-	-	-	-	-	-	-
รวม	4	25	25	19	18	3	62

จากตารางที่ 4.25 ดูระดับค่าใช้จ่ายในเรื่องที่พักอาศัยของผู้ที่เช่าที่อยู่อาศัยจะมีการกระจาย แสดงว่าผู้ที่เช่าจะเลือกเช่าตามความสามารถในการใช้จ่าย และบ้านเช่าก็มีหลายระดับราคาให้เลือก ตามความเหมาะสม รูปแบบของที่พักอาศัยในการเช่าส่วนใหญ่จะมีทั้งบ้านแถว/ทาวน์เฮาส์ ห้องแบ่งเช่า นอกจากนี้ยังมี หอพักและคอนโดฯ แต่ยังไม่มากนัก ที่พักอาศัยในแต่ละแบบจะมีให้เลือกหลายระดับราคา และรูปแบบหลักของการพักอาศัยแบบเช่าเป็นบ้านแถว/ทาวน์เฮาส์ เช่นเดียวกับผู้ที่เป็นเจ้าของบ้าน

ตารางที่ 4.26 แสดงผู้มีสถานะเป็นผู้อาศัยกับผู้อื่น เปรียบเทียบกับรูปแบบที่อยู่อาศัยและค่าใช้จ่าย

รูปแบบ ที่อยู่อาศัย	ระดับค่าใช้จ่าย (บาท)						รวม
	< 900	900-1,500	1,501-2,160	2,161-3,090	> 3,090	ไม่เสีย	
บ้านเดี่ยว	1	6	2	2	5	2	18
บ้านแถว/ทาวน์เฮาส์	2	3	1	2	-	-	8
แฟลต/คอนโดฯ	1	-	-	-	-	-	1
หอพัก	-	1	-	-	-	-	1
ห้องแบ่งเช่า	3	-	-	1	2	-	6
อื่น	-	-	-	-	-	-	-
รวม	7	10	3	5	7	2	34

ผู้ที่อยู่อาศัยกับผู้อื่น ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในบ้านเดี่ยว จะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 1,500 บาทส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งจะสูงกว่า 3,090 บาท

ตารางที่ 4.27 เมื่อบริการจากภาพรวมของความพอใจในที่อยู่อาศัย ปัจจัยหลักในการอยู่อาศัยคือเรื่องค่าใช้จ่ายและพื้นที่ใช้สอย ไม่ได้ได้รับความพอใจมากนัก เรื่องค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัยมีความพอใจเฉลี่ย 3.125 ซึ่งสูงกว่าระดับความพอใจปานกลางเล็กน้อย มีอันดับความพอใจอยู่ที่อันดับ 6 จาก 8 หัวข้อที่พิจารณา แสดงว่าแรงงานเองมีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายของที่พักอาศัยอยู่ ส่วนเรื่องพื้นที่ใช้สอยมีระดับความพอใจเฉลี่ยต่ำกว่าค่าปานกลาง คือมีค่า 2.721 เป็นอันดับของความพอใจอันดับสุดท้ายของหัวข้อที่ทำการพิจารณา แสดงถึงปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ทั้งสองหัวข้อนี้ยังคงอยู่ในระดับที่ผู้อยู่อาศัยพอใจปานกลางและปานกลางค่อนข้างน้อย ซึ่งไม่ถึงกับไม่พอใจ เพียงแต่พอใจน้อยกว่าหัวข้ออื่นๆที่เปรียบเทียบกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงระดับความพอใจต่อที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

ปัจจัย	ระดับความพอใจ (ระดับคะแนน)					ระดับคะแนนเฉลี่ย (ลำดับ)
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่พอใจ (1)	
ค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัย	10.3	18.6	52.9	9.8	8.3	3.125(6)
พื้นที่ใช้สอย	5.4	14.2	47.1	27.9	5.4	2.721(8)
ความมั่นคงแข็งแรงของที่อยู่อาศัย	8.3	29.9	49.0	7.8	4.9	3.280(3)
ความปลอดภัย	7.8	29.4	44.1	13.2	5.4	3.207(5)
ความสะอาด	7.4	33.3	51.5	6.4	1.5	3.390(1)
สาธารณูปโภค	12.3	32.8	37.7	10.3	6.9	3.333(2)
การกำจัดขยะ	5.9	15.7	51.0	21.1	6.4	2.939(7)
สภาพแวดล้อม	14.2	22.5	44.1	12.3	5.9	3.235(4)

หัวข้อที่มีความพอใจสูงสุดได้แก่เรื่องความสะอาด ซึ่งผู้อยู่อาศัยสามารถจัดการได้ด้วยตัวเองจึงมีความพอใจมากที่สุดในหัวข้อที่พิจารณา รองลงมาเป็นเรื่องสาธารณูปโภค แสดงถึงพอใจต่อสาธารณูปโภคของรัฐที่รองรับไว้พอสมควร ความมั่นคงแข็งแรงของที่พักอาศัย สภาพแวดล้อม และความปลอดภัย มีความพอใจรองกันลงมาตามลำดับ แล้วจึงเป็นเรื่องค่าใช้จ่าย การกำจัดขยะ เป็นอีกปัญหาที่มีอยู่ในเรื่องที่อยู่อาศัยเสมอ และเป็นเรื่องสำคัญต่อสุขอนามัยของชุมชน ทางรัฐไม่ควรปล่อยปะละเลยในเรื่องดังกล่าว เรื่องสุดท้ายของลำดับความพอใจต่อที่พักอาศัยได้แก่เรื่องพื้นที่ใช้สอย ที่มีความพอใจในลำดับต่ำที่สุด ปัญหาความพอใจในเรื่องค่าใช้จ่าย และพื้นที่ใช้สอยนั้นสอดคล้องกับผลของการศึกษาที่ได้มา จากข้อมูลทั่วไป หากทำการแจกแจงเป็นสถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัยเพื่อพิจารณาแล้วจะได้ผลดังจะกล่าวต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.28 ความพอใจในเรื่องค่าใช้จ่ายต่อที่อยู่อาศัยกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของเจ้าของที่อยู่อาศัย
(ร้อยละ)

ค่าใช้จ่ายเรื่องที่อยู่อาศัย(ร้อยละ)	รวม	ไม่พอใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
น้อยกว่า 900 บาท	3.3	-	-	-	3.3	-
900-1,500 บาท	4.9	-	-	1.6	-	3.3
1,501-2,160 บาท	8.2	-	-	6.6	1.6	-
2,161- 3,090 บาท	3.2	-	-	1.6	-	1.6
มากกว่า 3,090 บาท	75.4	3.3	9.8	36.1	21.3	4.9
* ไม่เสียค่าใช้จ่าย	4.9	-	-	3.3	-	1.6

* ไม่นำมาคิดคะแนน

ในเรื่องค่าใช้จ่ายต่อที่อยู่อาศัย ผู้ที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยโดยรวมจากตารางความพอใจ ตารางที่ 4.27 แสดงค่าความพอใจในระดับ 3.125 เป็นค่าความพอใจรวมของผู้ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ หากแยกพิจารณากับผู้ที่มีความคิดที่จะย้ายที่อยู่อาศัยและเป็นเจ้าของและไม่ย้ายผู้ที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัย จะได้ค่าความพอใจเรื่องค่าใช้จ่ายนี้เป็นคะแนน 3.309 เป็นระดับคะแนนพอใจค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาจากระดับค่าใช้จ่ายแล้วจะเป็นว่าส่วนใหญ่ของผู้ที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยจะมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 3,090 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงกว่าสัดส่วนเฉลี่ยที่ใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัยต่อรายได้ (สัดส่วนเฉลี่ยในเรื่องค่าใช้จ่ายต่อที่อยู่อาศัยเป็นร้อยละ 30 ของรายได้ครัวเรือน) เมื่อรายได้ในส่วนนี้สูง ค่าใช้จ่ายในเรื่องอื่นๆ ของแรงงานก็ต้องลดลง ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายได้ แต่ถึงกระนั้นแรงงานยังคงพอใจค่อนข้างมากกับค่าใช้จ่าย แสดงว่าหากต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้ที่อยู่อาศัยแล้ว แรงงานก็พอใจ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.29 ความพอใจในเรื่องค่าใช้จ่ายต่อที่อยู่อาศัยกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของผู้เช่าที่อยู่อาศัย

ค่าใช้จ่ายเรื่องที่อยู่อาศัย	รวม	ไม่พอใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
น้อยกว่า 900 บาท	4.4	-	-	2.2	-	2.2
900-1,500 บาท	27.6	5.5	1.1	16.6	4.4	-
1,501-2,160 บาท	27.6	1.1	2.2	17.6	4.4	2.2
2,161- 3,090 บาท	20.5	3.3	3.3	8.8	3.3	2.2
มากกว่า 3,090 บาท	19.9	4.4	2.2	8.8	4.4	-
* ไม่เสียค่าใช้จ่าย	-	-	-	-	-	-

* ไม่นำมาคิดคะแนน

ในเรื่องค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัยสำหรับผู้เช่าในระดับความพอใจเฉลี่ยมีค่า 2.921 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีฐานนิยมของค่าใช้จ่ายเรื่องที่อยู่อาศัยอยู่ที่ 900-2,160 บาท จะเห็นว่าผู้ที่เช่าที่อยู่อาศัยจะมีความพอใจในเรื่องค่าใช้จ่ายต่อที่อยู่อาศัย จากการที่ผู้เช่าสามารถเลือกที่จะเช่าที่อยู่อาศัยตามระดับความสามารถในการจ่ายได้ มีสภาพความเหมาะสมกับรายได้มากกว่าผู้ที่เป็นเจ้าของเนื่องจากค่าใช้จ่ายของผู้ที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยถูกกำหนดโดยราคาที่พักอาศัยเป็นค่าผ่อนชำระ

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนผู้อยู่อาศัย 1-2 คนต่อหน่วยที่อยู่อาศัย กับความพอใจต่อพื้นที่ใช้สอยและขนาดที่อยู่อาศัย

ขนาดที่อยู่อาศัย	ความพอใจต่อพื้นที่ใช้สอย					
	ไม่พอใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนน
ห้องเดี่ยว	2.6	24.4	24.4	3.8	-	2.53
สองห้อง	1.3	10.3	15.4	-	1.3	2.63
มากกว่า สองห้อง	-	-	11.5	3.8	1.3	3.38

ตารางที่ 4.31 แสดงจำนวนผู้อยู่อาศัย 3-5 คนต่อหน่วยที่อยู่อาศัย กับความพอใจต่อพื้นที่ใช้สอย และขนาดที่อยู่อาศัย

ขนาดที่อยู่อาศัย	ความพอใจต่อพื้นที่ใช้สอย					
	ไม่พอใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนน
ห้องเดี่ยว	5.7	5.7	9.2	-	1.1	2.17
สองห้อง	2.3	11.5	26.4	8.0	-	2.83
มากกว่า สองห้อง	1.1	5.7	11.5	9.2	2.3	3.19

ตารางที่ 4.32 แสดงความพอใจต่อพื้นที่ใช้สอยกับขนาดที่อยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัยจำนวน มากกว่า 5 คนต่อหน่วยที่อยู่อาศัย

ขนาดที่อยู่อาศัย	ความพอใจต่อพื้นที่ใช้สอย					
	ไม่พอใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนน
ห้องเดี่ยว	-	5.3	-	-	-	2.00
สองห้อง	7.9	18.4	2.6	5.3	2.6	2.35
มากกว่า สองห้อง	15.8	15.8	18.4	7.9	-	2.32

ตารางที่ 4.30 - 4.32 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว ระดับความพอใจของผู้ที่อยู่ในที่อยู่อาศัย แต่ละขนาดมีระดับความพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจ ถึงพอใจค่อนข้างมาก และพบว่าคน 1-2 คน ที่อาศัยอยู่ในห้องเดี่ยวจะมีระดับความพอใจมากกว่า กลุ่มจำนวนผู้อยู่อาศัยอื่นๆ และที่อยู่อาศัย ขนาด 2 ห้อง ผู้อยู่อาศัยเป็นจำนวน 3-5 คนก็มีระดับความพอใจมากกว่ากลุ่มจำนวนผู้อยู่อาศัยแบบอื่นเช่นกัน ในส่วนของจำนวนห้องที่มากกว่า 2 ห้องกลับขึ้นไป กลุ่มที่มีระดับความพอใจสูงสุด กลับเป็นกลุ่มผู้อยู่อาศัย 1-2 คน รองลงมาเป็นกลุ่ม 3-5 คน แล้วจึงเป็นกลุ่มมากกว่า 5 คนขึ้นไป อาจเนื่องจากความแออัดจากจำนวนคนที่มากทำให้ความพอใจมีค่าน้อย

ลำดับของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่อยู่อาศัยตารางที่ 4.33 แสดงความสำคัญของหัวข้อที่พิจารณาในการเลือกที่อยู่อาศัยได้ผลดังนี้ คือ ปัจจัยหลักในการอยู่อาศัยคือ ค่าใช้จ่ายและพื้นที่ใช้สอยถูกพิจารณาเป็นอันดับสุดท้าย แต่เรื่องที่สำคัญได้เป็นลำดับแรกคือ เรื่องสภาพแวดล้อม ความปลอดภัย และสาธารณูปโภค เป็นหัวข้อที่มีความพอใจในลำดับกลาง แต่เป็นปัจจัยที่มีผลในการเลือกที่อยู่อาศัยมาก ปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่ใช่ตัวที่อยู่อาศัยและตัวผู้อยู่อาศัย

เอง เป็นปัจจัยที่มาจากความต้องการความมั่นคงในชีวิต ซึ่งหากจะพิจารณาโดยใช้ทฤษฎีของ A.H. Maslow พบว่าเป็นระดับความต้องการในขั้นที่ 2 ของการแบ่งลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ ซึ่งในขั้นแรกมนุษย์เป็นการตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) ที่ทำให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข อันได้แก่ปัจจัย 4 ที่แรงงานในกลุ่มนี้ได้รับการตอบสนองแล้ว ถึงแม้เรื่องที่อยู่อาศัยในปัจจัย 4 นี้ จะมีเพียงบางส่วนที่สามารถครอบครองเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยได้ แต่ในส่วนที่ครอบครองด้วยวิธีอื่นก็ยังเป็นการตอบสนองต่อความต้องการด้านที่อยู่อาศัยได้อย่างครบถ้วน ความต้องการในขั้นที่ 2 นี้ แรงงานกลุ่มนี้กำลังแสวงหาการตอบสนองอยู่ สามารถเห็น ได้จากการลำดับปัจจัยในเรื่องที่อยู่อาศัยว่า เขาต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กว่าการมีที่อยู่อาศัยเพียงเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานเท่านั้น แรงงานยังต้องการสภาพแวดล้อมในการ

ตารางที่ 4.33 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่อยู่อาศัย

ปัจจัย	ระดับความสำคัญ (ระดับคะแนน)					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่สำคัญ (1)	ระดับคะแนน เฉลี่ย(ลำดับ)
ค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัย	37.8	23.9	21.3	13.3	2.7	3.778(8)
พื้นที่ใช้สอย	31.2	40.3	22.0	4.8	1.6	3.944(7)
ความมั่นคงแข็งแรงของที่อยู่อาศัย	47.3	36.2	11.7	2.1	2.1	4.227(6)
ความปลอดภัย	61.5	27.3	7.0	2.7	1.1	4.437(2)
ความสะอาด	46.3	39.9	9.6	2.7	1.6	4.272(4)
สาธารณูปโภค	52.1	39.9	4.8	2.7	0.5	4.407(3)
การกำจัดขยะ	43.1	41.5	12.8	2.1	0.5	4.246(5)
สภาพแวดล้อม	61.4	26.5	10.1	0.5	1.6	4.459(1)

อยู่อาศัยที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีความสุขสบายตามสมควร จากปัจจัยในเรื่องของความมั่นคงปลอดภัยแล้ว ลำดับที่ 4-6 เป็นเรื่องของตัวที่อยู่อาศัย ต้องมีความสะอาด มีการกำจัดขยะที่ดี และตัวอาคารมีความมั่นคงแข็งแรง แล้วจึงพิจารณาในเรื่องของพื้นที่ใช้สอยและค่าใช้จ่าย

ในเรื่องของพื้นที่ใช้สอยและค่าใช้จ่ายนั้น ผู้ทำการศึกษาเห็นว่าในเรื่องค่าใช้จ่ายของแรงงานในกลุ่มที่ได้ทำการศึกษาในแรงงานในส่วนเช่าที่อยู่อาศัยอยู่กับความพอใจในเรื่องค่าใช้จ่ายจะเห็นว่าแรงงานสามารถตอบสนองในเรื่องค่าใช้จ่ายต่อที่อยู่อาศัยได้อย่างเป็นอิสระพอสมควร เพราะสามารถเลือกระดับและรูปแบบที่อยู่อาศัยที่สามารถตอบสนองความสามารถทางการเงินได้

ตามความเหมาะสม ส่วนผู้ที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยค่าใช้จ่ายถูกบังคับด้วยราคาของที่อยู่อาศัย ซึ่งจะกำหนดระดับรายได้ของผู้ที่สามารถจะซื้อด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้ที่มีระดับรายได้ยังไม่ถึงเกณฑ์ ก็จะไม่สามารถเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยได้ จึงต้องเช่า หรือใช้วิธีอื่นในการจัดหาที่อยู่อาศัยกันต่อไป

เรื่องพื้นที่ใช้สอย มีบางส่วนที่มีการใช้สอยพื้นที่อย่างไม่เหมาะสมตามมาตรฐาน แต่เมื่อลำดับความสำคัญในการเลือกที่อยู่อาศัยแล้ว กลับเป็นลำดับท้ายที่พิจารณา อาจเนื่องมาจาก มาตรฐานในการกำหนดพื้นที่อยู่อาศัยขั้นต่ำสูงไป การอยู่อาศัยในจำนวนดังกล่าวไม่ได้ก่อปัญหาที่ร้ายแรงในการอยู่อาศัยจึงทำให้ผู้ที่อยู่ไม่รู้สึกรำคาญที่จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว หรืออาจจะเป็นความคุ้นเคยกับการอยู่อาศัยในลักษณะที่อยู่กันเป็นจำนวนมาก จากการที่แรงงานส่วนใหญ่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในชนบท รูปแบบการอยู่อาศัยในชนบทเป็นการอยู่แบบครอบครัวใหญ่ มีสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 4.34 แสดงเงินสวัสดิการช่วยเหลือค่าพักอาศัยในปัจจุบันต่อเดือนของโรงงานจำแนกตามระดับรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

เงินสวัสดิการ ต่อเดือน	รวม ร้อยละ	ระดับรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน (บาท)		
		น้อยกว่า 3,000	3,000-5,000	มากกว่า 5,000
น้อยกว่า 900 บาท	17.1	0.5	11.2	5.4
900 - 1,500 บาท	17.6	-	2.0	15.6
1,501 - 2,160 บาท	2.9	-	1.0	2.0
2,160 - 3,090 บาท	0.5	-	-	0.5
มากกว่า 3,090 บาท	2.9	-	-	2.9
ไม่เงินช่วยเหลือ	59.0	1.0	10.7	47.3
รวม	100.0	1.5	24.9	73.7

เงินสวัสดิการช่วยเหลือค่าที่พักในส่วนผู้ที่มีรายได้ระดับ 3,000-5,000 บาทต่อเดือน จะมีค่าต่ำกว่า 900 บาทหรือประมาณ ต่ำกว่า ร้อยละ 30 ของรายได้

ผู้ที่มีรายได้สูงกว่า 5,000 บาทขึ้นไปจะมีเงินสวัสดิการช่วยเหลือค่าที่พัก อยู่ในช่วง 900-1,500 บาท หรือประมาณ ร้อยละ 15 ของรายได้ของแรงงาน

แต่ผู้ที่ไม่มีเงินสวัสดิการในที่อยู่อาศัย มีถึง ร้อยละ 59 แสดงว่าส่วนใหญ่ไม่มีสวัสดิการเรื่องที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 4.35 แสดงลักษณะการเดินทางไปทำงาน

ลักษณะการเดินทาง	ร้อยละ
รถประจำทาง/รถรับจ้าง	15.1
รถบริการของโรงงาน	24.4
พาหนะส่วนตัว	53.2
เดิน	2.9
อื่น ๆ	4.4
รวม	100.0

จะเห็นว่าโดยส่วนใหญ่ของแรงงานมีพาหนะส่วนตัว ซึ่งได้แก่รถจักรยานยนต์ ดังนั้นการที่มีที่พักอาศัยอยู่ในซอยบ้างจึงไม่ใช่เรื่องที่เป็นปัญหา ดังนั้นเห็นได้ว่ามีบ้านให้เช่ากระจายอยู่ตามตรอกซอกซอยของพื้นที่ในแถบนี้

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงาน จำแนกตามลักษณะการเดินทาง

ลักษณะการเดินทาง	รวม ร้อยละ	ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่อเดือน (บาท)				
		น้อยกว่า 100	100-200	201-300	มากกว่า 300	ไม่เสียค่าใช้จ่าย
รถประจำทาง/รถรับจ้าง	15.1	-	2.0	3.4	9.3	0.5
รถสวัสดิการของโรงงาน	24.4	2.9	2.0	2.0	6.3	11.2
พาหนะส่วนตัว	53.2	1.5	4.9	11.7	30.7	1.5
เดิน	2.9	0.5	0.5	-	0.5	1.5
อื่น ๆ	4.4	-	-	1.0	2.9	0.5
รวม (ร้อยละ)	100.0	4.9	9.3	18.0	52.7	15.1

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานของลูกจ้างตกอยู่ที่ มากกว่า 300 บาทต่อเดือน คือมีถึงร้อยละ 52.7 จากทั้งหมด โดยมีสัดส่วนของผู้ที่มีพาหนะส่วนตัวมากที่สุดในช่วงค่าใช้จ่ายนี้ เนื่องจากมีผู้ที่มีพาหนะส่วนตัวเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อเทียบเป็นสัดส่วนต่อประเภทของการเดินทาง จะพบว่า ผู้ที่มีพาหนะส่วนตัวและผู้เดินทางด้วยรถประจำทางจะมีสัดส่วนของระดับค่าใช้จ่ายที่ใกล้เคียงกัน จึงพิสูจน์ได้ว่าเหตุที่แรงงานมีพาหนะส่วนตัวมากเนื่องจากเมื่อเทียบค่าใช้จ่ายแล้วมีค่าใช้จ่ายใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงรายได้บุคคล/ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงาน

ค่าใช้จ่าย ในการเดินทาง	รวม ร้อยละ	รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน		
		น้อยกว่า 3,000 บาท	3,000-5,000 บาท	มากกว่า 5,000 บาท
น้อยกว่า 100 บาท	4.9	-	1.0	3.9
100-200 บาท	9.3	-	2.9	6.3
201-300 บาท	18.0	-	4.4	13.7
มากกว่า 300 บาท	52.7	1.0	12.7	39.0
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	15.1	0.5	3.9	10.7
รวม (ร้อยละ)	100.0	1.5	24.9	73.7

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในการเดินทางไปทำงานของระดับรายได้ 3,000-5,000 บาทและมากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนของระดับค่าใช้จ่ายที่คล้ายกัน จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงจะมีค่ามากกว่า 300 บาท จากตารางที่ ระดับเงินช่วยเหลือในการเดินทางไปทำงานจะอยู่ในระดับ ร้อยละ 15 ของรายได้ ค่าใช้จ่ายที่เสียจริงจะเป็นประมาณ 100 บาท

ตารางที่ 4.38 รายได้บุคคล/เงินค่าสวัสดิการในการเดินทาง

ค่าสวัสดิการ ในการเดินทางไปทำงาน	รวม ร้อยละ	ระดับรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน		
		น้อยกว่า 3,000 บาท	3,000-5,000 บาท	มากกว่า 5,000 บาท
น้อยกว่า 100 บาท	2.9	0.5	0.5	2.0
100-200 บาท	10.2	-	7.8	2.4
201-300 บาท	24.4	0.5	9.3	14.6
มากกว่า 300 บาท	10.7	-	1.5	9.3
ไม่มีในส่วนนี้	51.7	0.5	5.9	45.4
รวม	100.0	1.5	24.9	73.2

ผู้ที่มีรายได้ระดับ 3,000-5,000 บาทต่อเดือน จะมีเงินช่วยเหลือค่าเดินทางเป็นจำนวน 100-300 บาท และผู้ที่มีรายได้มากกว่า 5,000 บาท จะมีเงินช่วยเหลือในค่าเดินทาง มากกว่า 300 บาท คิดเป็นเงินในส่วนช่วยเหลือค่าเดินทางเป็นประมาณ ร้อยละ 15 ของรายได้ แต่ครึ่งหนึ่งของแรงงานก็ไม่มี เงินช่วยเหลือในส่วนนี้

ตารางที่ 4.39 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานสรุปได้ดังนี้

- รายได้ส่วนบุคคลของแรงงาน	ส่วนใหญ่มากกว่า 5,000 บาท		
	เพื่อน	สามี-ภรรยา	ครอบครัว
- ความสัมพันธ์กับ ผู้ร่วมอยู่อาศัย (ร้อยละ)	22.4	28.8	41.0
- รายได้ครอบครัว (บาท)	-	10,300 ขึ้นไป	10,300 ขึ้นไป
- จำนวนสมาชิกในที่พักอาศัย(คน)	3-5	1-5	3 ขึ้นไป
- วิธีการจัดหาที่อยู่อาศัย			
เป็นเจ้าของ	0.50	12.70	* 15.10
เช่า	* 17.60	* 14.60	11.20
อาศัยกับผู้อื่น	4.40	1.50	12.70
อื่นๆ	-	-	2.00
- รูปแบบที่อยู่อาศัย	บ้านแถว,ห้องแบ่งเช่า	บ้านแถว	บ้านเดี่ยว,บ้านแถว

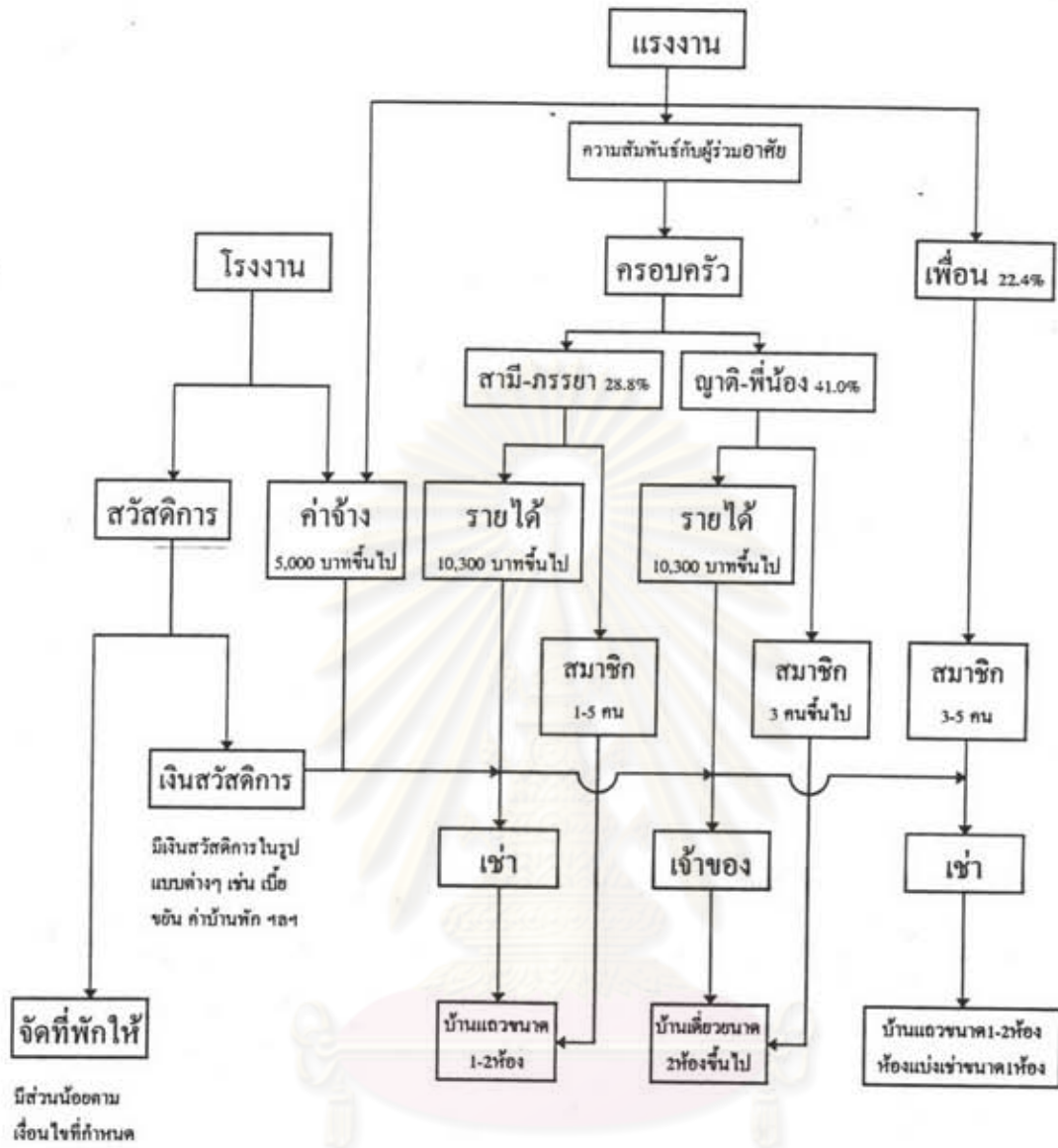
ตารางที่ 4.40 ลักษณะการครอบครอง

	เจ้าของ	เช่า	อาศัยกับผู้อื่น
- ลักษณะการครอบครองร้อยละ	31.7	47.3	18.5
- รายได้ (บาท)	10,300 ขึ้นไป	กระจาย 5,000 ขึ้นไป	5,001-7,200 10,300 ขึ้นไป
- ค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัย(บาท)	3,090 ขึ้นไป	กระจาย 900 - 3,090 ขึ้นไป	กระจาย 900 - 3,090 ขึ้นไป
- รูปแบบที่อยู่อาศัย /ขนาด (ห้อง)	บ้านเดี่ยว / >=2 บ้านแถว / >= 2	บ้านแถว / 1-2 ห้องแบ่งเช่า / 1	บ้านเดี่ยว / >=2 บ้านแถว / 1 - 2

ตารางที่ 4.41 ลักษณะที่อยู่อาศัย

	บ้านเดี่ยว	บ้านแถว/ทาวน์เฮาส์	ห้องแบ่งเช่า
- ลักษณะการอยู่อาศัย ร้อยละ	22.4	50.7	18.5
- ขนาด (ห้อง)	2 ขึ้นไป	กระจาย	1
- ค่าใช้จ่าย (บาท)	2,160 ขึ้นไป	900-2,160 ,3,090 ขึ้นไป	900-2,160

ตารางที่ 4.39 - 4.41 เป็นตารางสรุปผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้

แผนภูมิที่ 4.1 แผนภูมิสรุปผลการศึกษาการจัดการที่อยู่อาศัยของแรงงานในโรงงานขนาดใหญ่
บริเวณนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย